

Eläinsuojelulain tulkinta ja – lainsäädännön soveltaminen

VTM, jatko-opiskelija
Birgitta Wahlberg
Taloudellis-valtiotieteellinen
tiedekunta, Åbo Akademi
s-posti: birgitta.wahlberg@abo.fi
puh: +358 40 5636107

Alustuksen sisältö ja taustaa

- Eläinsuojelulain tulkintaa ja taustaa
 - Eläinsuojelulain (ESL 247/1996) ja eläinsuojeluvalvonnan (viranomaisten suorittama) tarkoitus
 - Eläinten suojelu ja lain tulkintaa Suomen perustuslain (PL 731/1999) ja hallintolain (HL 434/2003) näkökulmasta
 - Käsitteiden läpikäyntiä

- Eläinsuojelulainsäädännön soveltaminen Suomessa
 - Erityisesti vuosina 1996-2006 ent. Länsi-Suomen lääninhallituksen alueella. Toimipisteet Turussa (nyk. Etelä-Suomen AVI), Tampereella, Jyväskylässä ja Vaasassa (nyk. Länsi- ja Sisä-Suomen AVI).

 - Eläinten suojelu ja lainsäädännön soveltaminen myös PL:n ja HL:n näkökulmasta

Esityksen rajaus: Eläinsuojelulaki (ESL 247/1996)

- 1 luku Yleiset säännökset (1-2 §)
- 2 luku Eläintenpito (3-33 §)
(tuotantoeläimet: nauta, sika, siipikarja)
- 3 luku Viranomaiset (34-38 §)
- 4 luku Valvonta (39-50 §)
- 5 luku Muutoksenhaku (51-52 §)
- 6 luku Seuraamukset (53-57 §)
- 7 luku Erinäiset säännökset (58-65 §)
- 8 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset (66-67 §)

Käsitteitä: Oikeusnormien hierarkia

Oikeusnormien tulkinta ja soveltaminen

EU

PL

Laki
(Esityöt)

Asetus

-alempinasteinen normi ei saa olla ristiriidassa ylempinasteisen normin kanssa (PL106 § ja 107 §)

-hyvän hallinnon takeet pitää turvata lailla (PL 21 § 2 mom.)

-alempinasteisen normin olemassaolon on aina perustuttava ylempinasteiseen (PL 74 § ja 80 §)

-kaiken julkisen vallan käytön on perustuttava lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia (lainalaisuus, lakisidonnaisuus) (PL 2 § 3 mom.)

muut viranomaisen antamat säännökset

Yks.tapaukset

Oikeustiede

Käsiteviidakon hallintaa

Säädös = on julkista valtaa käyttävän elimen (Euroopan unioni, valtio, kunnat tai itsehallinnolliset yhteisöt) antama yksipuolinen velvoittava tahdonilmaisu, esim. lait, asetukset, direktiivit, muut määräykset

Säännös = lain, asetuksen tai viranomaismääräyksen yksittäinen kohta, esim. lain tietty pykälä tai sen momentti

Normit = jonkin yhteisön lait, velvollisuudet, käskyt, kiellot, luvat

Käsiteviidakon hallintaa (jatkoa)

Julkinen valta = on termi, jolla kuvataan julkisyhteisöjen vallankäyttöä. Julkiselle vallalle on ominaista, että se on luonteeltaan yksipuolista: valtaa käyttävällä on oikeus tehdä lainvoimainen *oikeustoimi* ilman toisen osapuolen suostumusta.

Yleensä julkista valtaa käyttävät valtio ja kunnat joissa käytännön vallankäyttö on delegoitu virkamiehille ja monijäsenisille hallintoelimille ja tuomioistuimille. Vähäisiä julkisen vallan käyttömahdollisuuksia on delegoitu lailla myös yksityisille kansalaisille (esimerkiksi es.valvojat)

Käsiteviidakon hallintaa (jatkoa)

Oikeussubjekti = taho, joka voi saada oikeuksia ja tulla velvoitetuksi. Oikeussubjekteja ovat *luonnolliset henkilöt* eli ihmiset sekä *oikeushenkilöt*, joita ovat erilaiset yritykset, yhteisöt ja julkisoikeudelliset tahot.

Yllä mainittua ominaisuutta kutsutaan *oikeuskelpoisuudeksi*.

Oikeus = on oikeussubjektille kuuluva valta tai oikeutus tehdä tai olla tekemättä jotakin.

Käsiteviidakon hallintaa (jatkoa)

Eläin ei voi itse vaatia oikeuksiensa (tarpeidensa) toteuttamista viranomaisessa tai tuomioistuimessa, eikä siis näin ollen ole oikeussubjekti tai oikeuskelpoinen, eikä myöskään oikeustoimikelpoinen.

Eläin on lainsäädännössä määritellyn oikeudellisen hyvän kohde eli oikeusobjekti, jonka oikeudellinen asema on järjestetty oikeussubjekteihin kohdistettujen velvollisuuksien, määräysten ja kieltojen avulla.

ESL:n tarkoitus ja yleiset periaatteet

ESL 1 § Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

ESL 3 § Eläintenpidon yleiset periaatteet

Eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille on kielletty. Lisäksi eläintenpidossa on edistettävä eläinten terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet.

HE 36/1995 ESL:n tarkoituksesta

- Ehdotetulla lailla ja sen nojalla annettavilla alemmanasteisilla säännöksillä ja määräyksillä pyritään luomaan hyvät edellytykset sille, että eläimet eivät joutuisi kokemaan kärsimyksiä, joita on käytännössä mahdollista ennakolta välttää ja ehkäistä. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.
- Kivulla tarkoitetaan ehdotuksessa eläimen tuntemaa fyysistä kipua ja tuskalla eläimen kokemaa henkistä hätää, ahdistusta, pelkoa tai muuta vastaavaa epämiellyttävää tunnetta. Käytännössä kipu ja tuska nivoutuvat tiiviisti yhteen, eikä niitä voida välttämättä erottaa erillisinä tuntemuksina. Kärsimyksellä tarkoitetaan eläimen kokemaa henkistä tai ruumiillista eläimen hyvinvointiin tai terveyteen kielteisesti vaikuttavaa tuntemusta.

HE 36/1995 ESL:n tarkoituksesta (jatkoa)

- Ehdotetulla lailla pyritään suojaamaan eläimen fyysistä ja psyykkistä puolta niitä kielteisesti kuormittavilta tuntemuksilta ja sairauksilta.

- Eläimen fysiologisilla tarpeilla tarkoitetaan ehdotuksessa eläimen elimistöön ja sen asianmukaiseen toimintaan pohjautuvia tarpeita, esimerkiksi riittävän ja sopivan ravinnon tarvetta ja *liikunnan* tarvetta. Eläimen käyttäytymistarpeilla tarkoitetaan eläimen mahdollisuutta käyttäytyä *riittävässä määrin* kyseiselle eläinlajille tai -rodulle tyypillisellä tavalla.
- Eläimen tuotanto- ja pitomuotoihin liittyvää kärsimystä ei voida kokonaan välttää.
 - MmVM 10/1995 : ...todellista parannusta eläinten hyvinvoinnissa. Ei kehittää lainsäädäntöä niin että eläinten hyvinvointi näennäisesti parantuu.

Eläin ja eläimen kokema hyvinvointi

Faktinen hyvinvointi

–

Oikeudellinen hyvinvointi

Käsitteet sääntely ja valvonta

Sääntely (laintulkintaa)

- oikeusjärjestys on pakkojärjestys
- ohjaa julkisen vallan käyttöä
- ohjaa julkisen tehtävän hoitamista

- määrittää eläimen oik. hyvinvoinnin tason
- määrittää ihmisyksilön oikeudet ja velvollisuudet

- lain tulkintaa
- julkisen vallan käytön lainalaisuus (PL 2 §)

–

Valvonta (lains.tulkintaa ja soveltamista)

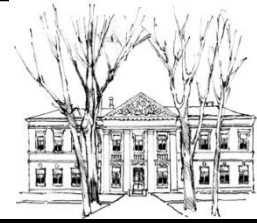
- tosiasiallista hallintotoimintaa
- oikeusnormien tulkintaa

- oikeusnormien soveltamista
- julkisen vallan käyttöä

- määrittelee eläimen tosiasiallisen suojan ja hyvinvoinnin tason

- hallintotoimien lakisidonnaisuus (PL 2 §)

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuuksiin asiassa

➤ ESL:n 4 §

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen ja muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet.

HE 36/1995 Eläimen voidaan arvioida siinä eläessään pystyvän *tydyttämään* tärkeimpiä fysiologisia tarpeitaan ja käyttäytymistarpeitaan.

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuun asiassa (jatkoa)

➤ ESL:n 5 §

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

HE 36/1995 ...velvollisuus pitää huolta eläimen välttämättömien tarpeiden tyydyttämisestä säilyy yhtä kauan kuin hoitovastuu...
...eläimen muulla hoidolla tarkoitetaan...eläimen henkisestä hyvinvoinnista huolehtimista sekä asianmukaisten virikkeiden tai toimintojen järjestämistä...
...eläin, jota ei voida hoitaa, on lopetettava.

➤ ESL:n 6 §

Eläimen liiallinen rasittaminen ja kohtuuttoman ankara kurissa pitäminen ja kouluttaminen sekä liian kovakourainen käsittely on kielletty. Eläimen *sitominen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty*. Eläimen on annettava levätä kunnolla ja lisäksi sen on *saatava liikkua*.

HE 36/1995 Eläinten käsittelyssä esimerkiksi eläinkuljetuksissa ja teurastamoilla on tilanteita, joissa eläimiin kohdistuvat käsittelytoimenpiteet saattavat työn luonteesta ja kiireestä johtuen muuttua liian kovakouraisiksi...Eläinten kovakouraisen käsittelyn kieltämisellä on tarkoituksena säästää eläimiä kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa tarpeettomalta kivulta ja tuskalta.

Liikunnan merkitys eläimen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille on osoitettu tieteellisillä tutkimuksilla...tarkoitus antaa aikaisempaa parempi mahdollisuus liikkumiseen.

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuuun ja tarkempaan sääntelyyn asiassa

- Vaatimukset vaihtelevat lajikohtaisesti ja myös ikä- ja sukupuoliryhmittäin saman lajiryhmän sisällä ministeriön antamissa asetuksissa ja päätöksissä (MMMp tai MMMa).
- Sananmuodot pitkälti samat kuin ESL:ssa ja ESA:ssa.
- **HUOM! Sisältävät suosituksia, jotka eivät ole velvoittavia!**

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuuun ja tarkempaan sääntelyyn asiassa (jatkoa)

- **Parsinavetat – laiduntaminen/ulkoilu – liikkuminen**
ESA 15 § Kytkemiseen käytettävä laite tai väline on oltava eläimelle sopiva ja antaa tarpeellisen ja turvallisen *liikkumisvapauden*
ESA 18 § ja MMMp 14/1997 (liite 1 kohta 1.7) koskien parsinavetassa pitoa ja kytkemistä
- **Nupoutus** ilman kivunlievitystä ja anestesiaa
ESA 23 § kohta 7 Sallitut toimenpiteet
- **Porsitushäkit/karjun pito – liikkuminen**
ESA 17 § ja MMMa 14/2002 (liite 1 kohta 1.6)
- Sikojen **kastrointi** ilman kivunlievitystä ja anestesiaa
ESA 23 § kohta 5 Sallitut toimenpiteet

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuuun ja tarkempaan sääntelyyn asiassa (jatkoa)

- **Teuraseläimet:** jos eläimiä ei teurasteta 12 tunnin kuluessa niiden saapumisesta teurastamoon, niille on annettava riittävä määrä ruokaa niiden saavuttua...ja lypsettävä tarvittaessa (ESA 38 § 2 mom.)
- **Joutilaat emakot ja ensikot:** on annettava riittävästi täyttävää ja kuitupitoista rehua näläntunteen ja pureskelutarpeen tyydyttämiseksi (MMM 14/2002 liite 2 kohta 2.2 (2))

PL 80 §:

Lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista (voidaan delegoida mutta täytyy silloin tapahtua täsmällisesti ja tarkkarajaisesti).

ESL 3 § tai 5 § ei sisällä nimenomaista valtuutussäännöstä koskien eläinten tarpeita tai niiden tyydyttämisen velvoitusta.

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuuun ja tarkempaan sääntelyyn asiassa (jatkoa)

- MMMa 1/2002 **kalkkunan pitoa** koskevat vaatimukset
 - kattavat vaatimukset - miten kalkkunat voivat? Lihaseozyymi-arvojen merkitys? Ovatko kipeitä?
 - tuotantoketjun loppuosuus: kuljetus, teurastus
 - tarkastuseläinlääkärin lainvoimaisia päätöksiä ei ole täytäntöön pantu = laitonta toimintaa viranomaisen hiljaisella hyväksynnällä?

- MMMa 10/2000 **kanojen pitoa** koskevat vaatimukset
 - kaikissa pitomuodoissa todettu käyttäytymisongelmia kuten nokitusta ja kannibalismia
 - tuotantoketjun loppuosuus: kuljetus, teurastus

➤ Tarkempaa ja selkeämpää sääntelyä

- selkokielisiä ja aukikirjoitettuja säännöksiä
- lain tasolla tulisi säädellä tyydytettävistä tarpeista
- kaksitasoinen järjestelmä (laki ja lajikohtaiset asetukset)
- lain tasoiset säännökset edelleen tarpeeksi yleisiä ja joustavia jotta harkinnalle jää sijaa (eläimen hyvä)
- lajikohtaisten asetusten säännöksistä tulisi selkeästi käydä ilmi lain tarkoitus (eläimen hyvä)
- lajikohtaisiin säännöksiin ei saa sisältyä suosituksia

➤ Valvovaa viranomaista pitää myös valvoa

- asian luonne (yleinen intressi, toiminnan sulkeutuneisuus, ruoan eettinen laatu/oikeustaju, kansanterveys)
- koulutus (asioiden käsittelyn avoimuus ja tehokkuus)
- ei saa perustua pelkästään EU:sta tulevaan valvontaan
- tiedottaminen/asian esillä pitäminen

➤ Eläinten hyvinvointitutkimusta

Hyvinvoinnin edistämistä vai kärsimyksen vähentämistä?

Tutkimusten tekeminen/teettäminen ja arvionti tästä näkökulmasta?

Monitieteellisyys?

TEHVNK:n tehtävä?

➤ Oikeustieteellistä tutkimusta

Eläinten oikeus –keskustelu

EU lainsäädäntö ja Suomen käyttämä valta jäsenmaana

"When ever people say, 'We mustn't be sentimental', you can take it they are about to do something cruel. And if they add, 'We must be realistic', they mean they are going to make money out of it."

Bridig Brophy

Eläinsuojeluvalvonta

- Ehdotetulla lailla pyritään nopeuttamaan ja tehostamaan toimenpiteitä, joilla eläinten hyvinvointia voidaan parantaa sellaisissa tilanteissa, joissa eläinsuojeluepäkohdat ovat merkittäviä ja vaativat pikaisia toimia,

sekä tilanteissa,

joissa eläinten hyvinvoinnista vastuussa oleva henkilö ei huolehdi eläinten olosuhteiden, hoidon tai kohtelun parantamisesta.

Asian käsittely HL:n mukaisesti

- Vireilletulo
 - asianosainen tai ilmoitus

- Asian käsitteleminen
 - ratkaisupakko/
päätös jättää asia tutkimatta
 - menettely- ja aineellisten säännösten soveltaminen

- Selvittäminen
 - tarkastus (ESL:n 39 §)

- Asian päättäminen
 - Päätöksenteko (jollei asianosainen laittanut vireille asiallista ratkaisuvelvollisuutta ei synny)

Hallintopäätös

- viranomaispäätös asianosaista koskevassa asiassa
- asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee
- annettava pääsääntöisesti kirjallisesti, suullisesti annettu päätös on viipymättä annettava myös kirjallisena

HL 44 § Hallintopäätöksen sisältö

- päätöksen tehnyt viranomainen
- päätöksen tekemisen ajankohta
- asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu
- päätöksen perustelut (selkeästi ja tarkasti, pitää olla ymmärrettävää)
- yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu
- sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä

Hallintopäätöksen perusteleminen (HL 45 §)

Hallintopäätöksen perustelemisen tarkoituksena ei ole ratkaisun tapahtumatietojen toistaminen, vaan päätökseen soveltuvien oikeusnormien perusteltua tulkitsemista sekä tulkinnan ja sovellutuksen kirjaamista selkeästi, tarkasti ja ymmärrettävästi, asianosaiselle annettavaksi

Eläinsuojelulainsäädännön ja -viranomaisvalvonnan tarkoituksena on parhaalla mahdollisella tavalla suojella eläintä sellaiselta tarpeettomalta fyysiseltä kivulta, henkiseltä hädältä, ahdistukselta, pelolta tai muulta vastaavalta epämiellyttävältä tunteelta, henkiseltä tai ruumiilliselta eläimen hyvinvointiin tai terveyteen kielteisesti vaikuttavalta tuntemukselta, joita voidaan ennalta estää tai ehkäistä.

Valvonnan tarkoituksena on myös edistää eläimen hyvinvointia lainsäädännön rajojen puitteissa

➤ Tarkastuseläinlääkäreiden suorittama valvonta

- ainoastaan räikeitä tapauksia
- ESL:n 63 § ei sovelleta pääsääntöisesti
- kirjataan selkeästi

➤ Kunnaneläinlääkärin suorittama valvonta

- tarkastuskertomukset
- sisältö vaihtelee (todetaan puutteet, ei toimita)
- kuuleminen (alle puolet tapauksista)
- perusteleminen (alle puolet tapauksista)
- pääasiassa ESL 42 §:n soveltamista
- tapahtumaketju epäselvää

Eläinsuojelulainsäädäntö Suomessa

- ❑ Eläinsuojelulaki (ESL) 247/1996 ja laki eläinten kuljetuksesta (EKL) 1429/2006 (kts. tark. www.finlex.fi)
- ❑ Pysähdyspaikkoja koskevat yhteisön vaatimukset ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitettun reittisuunnitelman mukauttaminen Neuvoston asetus (EY) [1255/97](#) ([1040/2003](#)) ja Neuvoston asetus (EY) [1/2005](#) eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien [64/432/ETY](#) ja [93/119/EY](#) ja asetuksen (EY) N:o [1255/97](#) muuttamisesta (kts. tark. www.eur-lex.europa.eu)
- ❑ Eläinsuojeluasetus 396/1996 ([402/1998](#)), ([425/2000](#)), ([910/2002](#)), ([860/2004](#)), ([71/2005](#)), ([401/2006](#))

Eläinsuojelulainsäädäntö Suomessa (jatkoa)

□ Lajikohtaiset eläinsuojeluvaatimukset;

Esim.

Nautojen pidolle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset
MMMp [14/EEO/1997](#) ([6/EEO/2002](#)) ja

Eläinten teurastamiselle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset
MMMp [23/EEO/1997](#) ([6/EEO/1999](#))

Eläinsuojelulainsäädäntö Suomessa (jatkoa)

- ❑ Asetus tuotantoeläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta [458/92](#)

Huom. Euroopan neuvosto (Council of Europe),
ei Eurooppa-neuvosto (European Council) tai
Euroopan unionin neuvosto (Council of the European Union)

- ❑ Asetus teuraseläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta [459/92](#)

- ❑ Asetus lemmikkieläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta [540/92](#)
([310/1997](#))

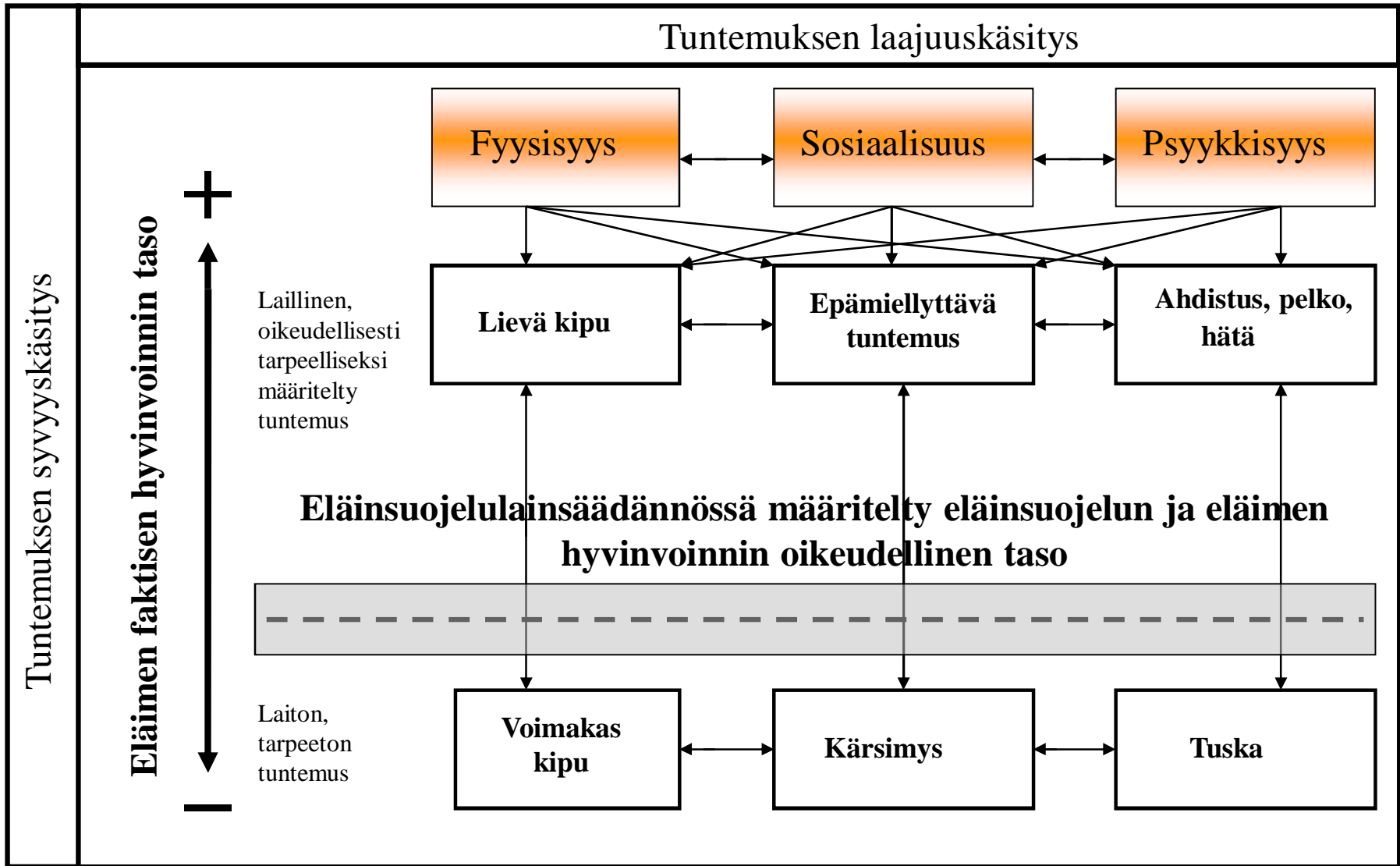
Käsitteiden läpikäyntiä (jatkoa)

Oikeuskelpoisuus = tarkoittaa kelpaavuutta toimia oikeussubjektina. Oikeuskelpoinen henkilö tai oikeushenkilö voi saada oikeuksia ja velvollisuuksia. Esim. omistusoikeus kuvailee pelkistettynä oikeussubjektin ja esineen välistä suhdetta (eläinten omistaja – eläin).

Oikeustoimi = on tahdonilmaisu, jolla perustetaan, muutetaan tai kumotaan oikeussuhde. Oikeustoimet voivat olla yksipuolisia, kaksipuolisia tai tehtyjä kolmannen hyväksi.

Oikeustoimikelpoisuus = tarkoittaa oikeussubjektin kykyä/kelpoisuutta tehdä oikeustoimia.

Taulukko 1: Eläimen faktinen ja oikeudellinen hyvinvointi käsitteellisesti toisiinsa suhteutettuna. Eläinsuojelulainsäädännössä määritelty eläinsuojelun ja eläimen hyvinvoinnin oikeudelliseen tasoon vaikuttaa myös se miten lainsäädäntöä tulkitaan ja sovelletaan. Ymmärryksemme siitä mitä eläimen tosiasiallinen hyvinvointi on, on kytketty siihen käsitykseen, joka perustuu eläimen hyvinvoinnista saatuun tieteelliseen tietoon. Tämä tieto ja siihen perustuva lainsäädäntö on alati muuttuvaa ja kehittyvää.

ESL 3 luku Eläinsuojeluviranomaiset

Tarkemman sääntelyn ja valvonnan toteuttajat

Maa- ja metsätalousministerö

**Elintarviketurvallisuuslaitos
Evira**

Alueellinen viranomaisen
Aluehallintovirasto

**Tarkastuseläinlääkäri ja
rajaeläinlääkäri**
(rajattu alueellinen toimivalta)

Paikalliset eläinsuojeluviranomaiset:
**Kunnaneläinlääkäri,
Kunnan terveydensuojeluvalvontaa
hoitava viranhaltija,
poliisi**

Eläinsuojeluvalvoja
(tarkasti rajattu asiallinen
ja alueellinen toimivalta, ei ole viranomaisen)
HUOM! Ei voi käyttää julkista valtaa (PL 124§)

Valtiollinen elintarvikevalvonta

**Tarkastuseläinlääkäri/
virkaeläinlääkäri**
(toimivaltainen Eviran
toimivallanpiirissä, rajoitetut
valtuudet toimia, sekä
alueellisesti että asiallisesti)

Kunnallinen elintarvikevalvonta:
Lautakunta tai muu monijäseninen
toimielin. Kunnan valvontaviranomainen
tai seudullinen valvontayksikkö.
Toimivalta voidaan siirtää viranhaltijalle

Muut valvontaviranomaiset;
sosiaali- ja terveydenhuollon tuoteval-
vontakeskus, Puolustusvoimat, Tullilaitos
ja rajaeläinlääkärit

ESL 4 luku Eläinsuojeluvalvonta

ESL 39 §

Tarkastus

(kts. myös EKL 28 §)

Jos on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käsitellään ESL:n tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti

Ilman epäilyä, esim. sirkukset, eläintarhat, eläinkilpailut, tietyt tuotantotarhat, ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito, (eläintilat teurastamolla tai teurastuspaikan alueella)

ESL 4 luku Eläinsuojeluvalvonta (jatkoa)

ESL 48 § Selvitykset ja tutkimukset (kts. myös EKL 29 §)

Evira tai lääninhallitus voivat määrätä virkaeläinlääkäreitä suorittamaan tutkimuksia ja selvityksiä sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa eläimiä pidetään elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa

- eläinsuojelulainsäädännön noudattamisen valvomiseksi
- Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai
- EY:n lainsäädännön niin edellyttäessä

ESL 4 luku Eläinsuojeluvalvonta (jatkoa)

Hallinnolliset menettelytavat ja pakkokeinot

ESL 42 § Kiellot ja määräykset (kts. myös EKL 37 §)

Eläinsuojeluviranomainen voi kieltää eläimen omistajaa tai haltijaa jatkamasta tai toistamasta säännösten ja määräysten vastaista toimintaa tai määrätä hänet määräajassa täyttämään velvollisuutensa

ESL 43 § Uhkasakko ja teettämishukka (kts. myös EKL 38 §)

Lääninhallitus voi omasta aloitteestaan tai paikallisen eläinsuojeluviran-omaisen pyynnöstä tehostaa ESL 42 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätettytoimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella

ESL 4 luku Eläinsuojeluvalvonta (jatkoa)

Hallinnolliset menettelytavat ja pakkokeinot

ESL 44 § Kiireelliset toimenpiteet

Jos eläinsuojelulliset syyt niin vaativat voivat eläinsuojeluviranomaiset ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin takaamiseksi

- hankkia hoitoa / hoitaja / rehua tai muita eläimen hyvinvoinnin kannalta ehdottoman välttämättömiä aineita
- lopettaa eläin tai toimittaa eläin teurastettavaksi
- myydä huutokaupalla tai muuten käyvästä hinnasta

ESL 4 luku Eläinsuojeluvalvonta (jatkoa)

Hallinnolliset menettelytavat ja pakkokeinot

ESL 46 § Haltuunotto ja hävittäminen

Laite, väline tai aine voidaan ottaa haltuun (toimitettava viipymättä poliisille)

Huom. Kuuleminen ennen haltuunottopäätöksen tekemistä

Pidättämiseen oikeutettu virkamies voi hävittää tai hävityttää laitteen, välineen tai aineen, jos todennäköistä, että laite, väline tai aine tultaisiin tuomitsemaan valtiolle menetetyksi

ESL 4 luku Eläinsuojeluvalvonta (jatkoa)

Hallinnolliset menettelytavat ja pakkokeinot

ESL 47 § Takavarikko

Pakkokeinolaki 450/1987

Takavarikoitu eläin voidaan heti lopettaa, myydä tai muutoin luovuttaa tämän pykälän nojalla, jos sen arvo on vähäinen tai jos sen hoidon järjestäminen ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista

Esimerkkejä ESL:n sisällöstä suht. lainsäätäjän tahdonilmaisuuun ja tarkempaan sääntelyyn asiassa

➤ Juotto:

Kanoilla, kalkkunoilla, lypsyssä olevilla vuohilla ja teuraseläimillä (ei siipikarjalla) pitää aina olla vettä saatavilla. Sioilla, lampailla ja kileillä vaatimus on ikään sidottua. Vasikoilla ainoastaan sairaana ollessa tai kuumalla ilmalla. Aikuisten vuohien, lampaiden ja nautaeläimien vaatimukset kohdistuvat juottolaitteeseen, puhtauteen ja juoksevuuteen (koko ajan saatavilla?). Aikuisilla sioilla vettä pitää olla riittävästi.

➤ Syöttö:

Vaihtelee lajikohtaisesti, sananmuodot samat kuin ESL:ssa ja ESA:ssa.

Teuraseläimet: jos eläimiä ei teurasteta 12 tunnin kuluessa niiden saapumisesta teurastamoon, niille on annettava riittävä määrä ruokaa niiden saavuttua...ja lypsettävä tarvittaessa (ESA 38 § 2 mom.)

Joutilaat emakot ja ensikot: on annettava riittävästi täyttävää ja kuitupitoista rehua näläntunteen ja pureskelutarpeen tyydyttämiseksi (MMM 14/2002 liite 2 kohta 2.2 (2))

vrt. PL 80 §: Lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista (voidaan delegoida mutta täytyy silloin tapahtua täsmällisesti ja tarkkarajaisesti). ESL 3 § tai 5 § ei sisällä nimenomaista valtuutussäännöstä koskien eläinten tarpeita tai niiden tyydyttämisen velvoitusta.

Esimerkkitapaukset/harjoitukset

- Esimerkki I: Siipikarjaa koskeva (teurastamolla/kuljetus)
- Esimerkki II: Hevosia koskeva (tilalla)
- Esimerkki III: Emakoita koskeva (sikatilalla)
- Esimerkki IV: Sikaa koskeva (teurastamolla)
- Esimerkki V: Nautaa koskeva (teurastamolla)